

108. **Dico** **Q**uod habet habitationis in herbis. i. omne
 comestione. **I**ngredere xpi est. **E**t panis ipse
 quod dicitur panis participatio corporis domini est.
 qui unus panis et unum corpus multi sumus
 omnes qui de uno pane et de uno calice partici-
 pamus. **I**ste est panis quem manducamus
 ad unum habitus participos se aliter. **D**uo
 dico. quod panis primitivus sit et quod sit
 panis sit aliquid. **E**t quod unum est panis
 demonis primitivus. **E**t non est panis
 ubi dicitur fieri demoniorum. **S**impliciter
 domini habet et calicis demoniorum. **I**tem
 testis mensis domini participos est. **E**t
 demoniorum. **I**tem simul domini. **I**tem
 fortioris ubi sumus. **D**icitur in heretico
 omnia excludit. **D**icitur in heretico. **S**ed
 sunt. **E**t panis quod suum est quoniam. **S**ed
Dicitur quod in unum est unum manducantem. **I**
 nihil mutigatus. **A**ppare conficiunt. **E**t
 tam et plorantibus eius. **D**icitur qui venit
 infidelium ad unum et multos. **O**mne quod dicitur

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Xd. 28,

Institutionum Anatomicarum

DISPUTATIO VIII.

De

Genitalibus, tam in Viris,
quam Fœminis procreationi fa-
mulantibus.

Quam

D. O. M. A.

SVB PRÆSIDIO

TOBIÆ KNOBLOCHII,

Marcobrettani Fr., Med. & Phil.D.

*In celeberrima Wittebergensium Academia
defendendam suscipiet*

Simon Hase Regiomon-
te Borussus.

Ad diem 26. Septemb. horis & loco notis.

VVITEBERGAE,

Typis Cratonianis per Iohan. Gorman.

Anno c1o 1s CVII.

DISPUTATIO VIII
DE

Genitalibus, tam in Viris
quam in Feminais procreationis

causis

D. O. M. A.

FR. P. R. A. D. I. O.

JOH. F. KNORR

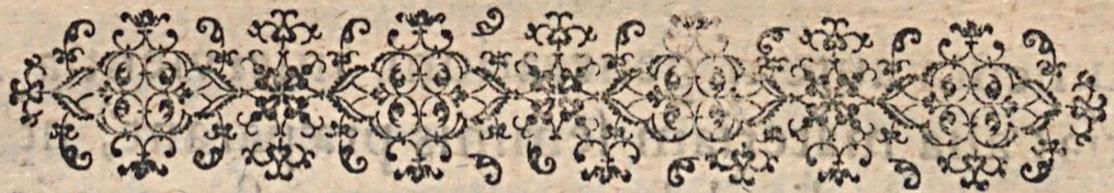
Marcburgensi Scholae & Philo.

Magistro Joh. Fr. Knorr

Simon Hase Regiomoni

WITTEB. G. A. R.

Typis Gröbenianis per Joh. Gröben

DISPUTATIO VIII.

DE GENITALIBUS.

Contentarum partium infimi
ventris *χυλώσι καὶ χυμώσι* inservien-
tium naturas atque proprietates
consideravimus: Restant partes
procreationi dicatæ; quæ sane uti
magna & sacra corporis vasa sunt
ac appellantur; ita etiam sobriè
ac piè mens secum de his cogitare debet, quippe
quæ non illecebræ ad animi libidines & volupta-
tes concipiendas quam potius noticiæ sui corporis
melioris causa suscipiantur, proponantur, atq; di-
ventilentur; quæ etiam sine dubio in conservan-
dis speciebus hominum ideo à Deo data atq;
concessa sunt, nostram ut inde originem eò melius
intelligere, miseriam humanæ vitæ accuratiùs nobi-
scū considerare, atq; naturæ fragilitatem penitiùs
introspicere, & internoscere discamus. Partes eius-
modi duplices statuuntur, virorum & foemina-
rum, de virilibus generationis membris primo:
De foemineis verò secundo disputabimus loco. In-
A 2 strumen.

Instrumenta autem generationi inservientia sunt varia: alia materiam seminis præparant, ut vasa spermatica; alia elaborant, ut parastata; alia vim prolificam tribuunt, ut testes; alia semen prolificum deferunt in propria conceptacula, ut vasa deferentia; alia semen veluti promptuaria recipiunt & in tempus coitionis conservant, ut prostata; aliud in uterum semine effundit, ut penis: ex quibus si unum defuerit omnis procreandi vis concidit, cum hæc tota in omnibus illis simul existentibus, ac inculpatis posita esse videatur. De quibus omnibus sigillatim ac seorsim nunc agendum est.

C A P: I.

De Virorum Genitalibus, ac
primum de vasis semen præparan-
tibus.

1. *Inter vasa semen preparantia grecis ἀγγεία ἀσπερματικὰ ἐπαιγγαστικὰ dicta, primò sese offerunt duæ venæ, quæ deorsum per ilia curvo ductu ad testes sanguinem deferunt. Dextra ab ipsius cavæ non latere sed medio ferè sub ea, quæ hac parte in renes tendit, oritur. Sinistra verò ex ea, quæ ad renes fertur, procedit enim ab emulgente cui nonnunquam ramulus à cavâ commiscetur, & cum hoc una pergit. Cum autem sinistra ab emulgente non à trunco oriatur, id nemini quam miræ naturæ providentiæ adscribendum putamus.*

Ha

Haec venae peritoneo incumbentes & alligatae una cum arteriis abdominis cavitatem egrediuntur, & ad Epididymida & testem feruntur. Antequam vero eò perveniunt illa quae discreta erant uniuntur, & mira αἰασομώσεων implicatione in varicosum corpus degenerant, quod plexum retiforme nominant.

Huius usus est preparare semen, ne libido vehemens & crebra incitetur, ne (ut Plato ait) ἀμυσθῆσθαι esset καὶ ἀφιλόστοφον esset,

Ultimò arteria totidem adsunt spiritum & calorem vehentes ut semen perfectius elaboretur & concoquatur.

Gal. 14. de usu part. 12. & 13. Laur. lib. 7. Bauh. lib. 1. c. 25. Arist. 3. de hist. 1.

CAP. II.

De partibus semen excoquentibus, Epididymide quippe.

1. Preparantia vasa excoquentia sunt Epididymis & testes. Gal. 14. uf. part. 11. 13. & 14. 1. sem. 15. & 16.

Epididymis est superior pars seu caput testiculi inter vas spermaticum & testiculum, non sicut modo, sed totius substantiae genere media: Tanto enim spermatico vase mollior & carnosior est, quanto testiculo durior & nervosior.

2. Quare huius interventu testiculi spermaticis conaeuntur; Imò initium & radix horum est Epididymis, ex toto testiculo semen ad se alliciens sicuti ex ea in vas seminale, deferens traicitur.

3. Huic Epididymidi arteria & venae anfractuosis circumvolutionibus adherescunt ac exiguam quandam ex se propagationem ei transmittunt priusquam testiculum ingrediantur, in quem ex illa complures fistulae serosi humoris plena feruntur.

A 3

4. Usus

4. Usus horum vasorum non alius, quam ille, quem ventriculo & oesophagus, vena Mesaraica hepatis praebeant, quibus materiam sibi idoneam alliciunt.

De Testibus.

Testes sunt glandulosa, alba, lactea, & oblonga corpora, in quibus semen potissimum ad speciei conservationem generatur.

1. Testes Graecis ὄρχις, nobis testiculi dicuntur ab ὄρχαυς: ὄρχαυς autem est dux populi quasi animantes testiculos habentes sint duces seu ductores totius gregis. Deinde testes dicuntur quia testificantur mortem & salutem virorum aegrotantium. Nam laxati & oblongati virum decumbentem enervatum & moribundum indicant. Contracti verò & in angustum adducti, virum servatum iri testificantur.

2. Substantia testiculorum est glandulosa, alba, mollis, cavernosa, in qua semen excoquitur & perficitur. Pluribus tunicis seu involucribus teguntur, testes, de quarum numero inter Anatomicos varia sunt sententia. Gal. in l. de diss. uteri cap. 3. tres agnoscit, inquit horum (sc. testium muliebrum) uterq; propria membrana qualis est in maribus, quam δαγρὸν, hoc est, excoriabilem vocant, contegitur; elytroide verò, id est, vaginali, ac scroto foeminarum testes carent. Vesal. 4. Fall. modo tres, modo quatuor. Columb. 3. proprias ponit, & duas communes. Archangelus tripliciter distinguit testiculorum tunicas, ita ut aliae sint communes testibus cum toto corpore, quae constituunt scrotum, aliae communes testibus cum ductibus seminarijs sunt, ut illae duae, quarum unam Columbus à musculorum tendinibus alteram à peritoneo deducit, alia propria ipsorum testium. Nos quatuor cum Laur. statuimus. Prima ὄρχεον communis est, & scrotum dicitur, quod coriaceo sacculoso sit simile, molle, & rugosum, nihil pinguedinis habens, ut facile extendi possit.

3. Altera

3. Altera vocatur *δαγῆς* quod facile ab alijs separetur, dicta, vel à *δαγῆν*, cubando, quia in ea testes quasi cubare videntur, ut Arist. putat. Tunica propria duplices sunt, una exterior, altera interior. Exterior *δαγῆ* conascitur & *ἐλυτροειδῆς* vaginalis ob vagina & volucris similitudinem dicitur.

4. Interior albuginea *Ἰνδιδυμίδα* dicta ab Anatomicis, in primis Vesalio, quæ proximè testiculorum corpus cingit; Hanc à peritoneo ortum habere nonnulli asserunt. Archangelo lect. 2. lib. 3. à meningibus nervos in testes propagatos involventibus quod non incredibile, quia hæc membrana sensus maximè compos. Usus huius membrana est testiculorum laxam carnem fulcire, ac veluti astringere ne sponte laxior facta inutilis fiat.

5. Habent & testes suos musculos qui cremasteres dicuntur, id est, suspensores, ne suo pondere vasa seminaria eorumq; anfractus extendant.

6. De usu testiculorum, Aristoteles & Medici variè disputant: Aristot. lib. 1. de gen. anim. c. 2. sic ait. testes aut generationis, aut melioris usus gratia conditi sunt. Et concludit melioris gratia usus conditos esse, ut tanquam pondera vasis seminarijs appensa, eorum reduplicationem deorsum factam conservent, ne ob laxitatem aut mutuò implicentur, aut sursum retrahantur, atq; ita seminis cum generatio, tum per virgam emissio impediatur non aliter atq; textores lapillos aliave pondera tela appendunt né filorum aliqua fiat implexio & confusio. Quod vero ad generationem animantis testes nihil conferant, ostendit Aristoteles sequente modo, quia inquit quedam animalia his destituuntur, ut serpentes & pisces, quæ animalia nihilominus vim gignendi prolem obtinent, à vasis seminarijs suppeditatam. Quibus etiam excæsi sunt testes tamdiu generandi facultatem retinere ait, donec vasa seminaria sursum retrahantur, ut de tauro quodam castrato ibi refert.

7. Sed

7. Sed adversus hæc rectè disputant Medici, qui testibus vim generandi semen tribuunt, cuius preparatio quædam fit in vasis seminarijs, sicuti glandulosum corpus cervici vesicæ annatum, in quod vasa deferentia semen, inseruntur, quæ ad seminis perfectionem aliquid conducere arbitrantur. Nullum etiam perfectum animal sine testibus gignere statuunt Medici & quorum testes scyrrho laborant, ij omnes infœcundi redduntur. Quod attinet verò insectorum & piscium generandi rationem, hæc imperfectior est, ut pote quæ extra ipsorum corpora fit, & non nisi longinquitate temperis ad finem perducitur. Quibus ergo excæci sunt testes, ijs omnis generandi facultas adempta est, etiamsi vasa seminaria ad id. d. quis & deferentia semen relinquuntur.

8. Horum etiam corpus fit frigidius & virilis animus roburq; omne masculinum extinguitur, unde eiusmodi homines glabri & sine pilis apparent: Venas habent parvas & depressas, libidine ferè nulla stimulantur, vox etiam fit exilior ob organorum huic inservientium à frigore constructionem.

9. Universa deniq; animalium castratorum constitutio ita immutat ur, ut horum carnes palato sint gratissima, cum integrorum, id est, non castratorum caro viroso quodam odore & sapore à testibus propagato fiat non nihil insuavis.

10. Sicuti ergo fons sanguinis est Epar. vitæ & caloris cor, sensus & motus cerebrum: ita seminis origo est à testibus, imò non hoc solum sed robur etiam quoddam animi & corporis, quæ de causa inter partes corporis principes, à Medicis testes recensentur, quod à plûs negare non possumus, ut ex Avenzoar. docet Calius Rhod. lib. 4. test. antiq. c. 7. his verbis, ambo testes inter præcipua recensendi membra sunt, magna eorum virtus, nec occulta, etenim prætenuem in Eunuchis vocem audimus, malos agnoscimus mores. Sunt porrò imberbes, rationis item pessimæ. Sed curnam eà portione reseci hebetatur calor? An quia seminaria superfluitas retinetur? an quia non fit tanta
Spiri-

Spirituum generatio, ut prius, deficiente jam fine, ob quem generabantur congregabanturq; ad testiculos? an etiam absentia genitalis spiritus effectu ad generationem concurrentis? verum recalescunt item membra ob testes quodam caloris percussu: argumento id esse ajunt, animalia non resecta pluribus motibus moveri: motus autem calorem excitat & auget, quem hebescere cogat quies. Hæc ille.

11. *Quod de tauro castrato referunt fabulae sunt & nemo mihi persuadebit vaccas tauris castratis admissas concipere posse, quia penis ablati hisce non bene erigitur & extenditur qualem extensionem perfectus & fœcundus coitus necessariò requirit. Deinde licet in vasis semen retinentibus esset post Eunuchismum aliquid seminis: Tamen in coitu ejaculatio seminis sine testibus ob defectum caloris testiculorum, summam expultricis facultatis & penis debilitatem planè debilis est & ad conceptionem inutilis.*

12. *Statuimus itaq; cum Galen. lib. 1. de semi. c. 15. Avic. lib. 15. de anim. c. 1. & lib. 3. sem. 20. tract. 1. Conciliato. diff. 35. Vesal. lib. 5. c. 13. Laurentio l. 7. ana. q. 3. Columb. lib. 11. C. 14. testes primariò ad seminis elaborationem facere coitumque perfectum & fœcundum sine testibus fieri non posse.*

De Vasis deferentibus, & de partibus asservantibus semen.

1. *Vasa deniq; preparantia, quæ Epididymidi adherent, desinunt in meatum spermaticum longissimum utring; unum, qui genituram ex superiori testium parte transumit & ad pudendi originem effert varicosum processum juxta vesicæ collium unde Græci πνεύματος κροσσίδης nominant, Laurent. docetè Neotericis primum Rondeletium, & post eum Fallopium hunc processum descripsisse. Idem Fallopius vult in his semen multis mensibus acervari: & inquit, se primum hoc reperisse in gliribus & simijs, id est, animalibus currentibus, ut quando vellent coire, haberent*

B

in

in promptu semen: Vesal & Columbus harum vesicularum sive huius processus non meminere nisi glandosum corpus intellexerint, in quo gyri & obvolutiones sunt, putat Ves. Fall. deceptum, & elusum fuisse. Platerus vesicas semen suscipientes vocat. Laur. ex his vesiculis semen veluti per helices sensim ad vesica cervicē, sicut lac ex mammis exprimi scribit. Var. l. 4. c. 1. ait sub testibus minoribus duas vesiculas, sicuti Cystim sub epate locari, quæ semen perfectum resudatione colligant, & inde sicut lotium è vesica emitti, si enim alteros testes digitis comprimas, absq; vesicularum compressione nihil exire: si vero vesica premantur, illicò semen veluti lac ex mamma ad fistulam virgæ exprimi.

2. Hi meatus utrinq; singuli, quæ vasa commemorata descenderunt eadem per peritoneum membranâ involuti tendunt, inde rursus non amplius extra pubis ossa, verum penitus subterq; ipsa in declive inter duo corpora glandulosa porriguntur, quæ à dñ. vocidēis & g. s. nominant, ubi sinister & dexter in unum coeunt, cum ipso urinae meatu. Et hæc semen elaboratum & ad se à varicoso delatum in tempus eiaculationis usq; idoneum conservantia sunt. Nam corpora utraq; parte colli vesicæ sunt locata, in quibus humor quidam spermatis similis, verum tenuior continetur, qui coitu repenti ac simul unâ cum semine elabatur. Utilitates verò sunt excitare ad coitum inq; hoc delectare, meatum urinarium humectare, & prohibere, quo minus per se urina ac semen facile ferantur. Galen. 14. V. part. 13. 1. de sem. 15. 16.

De Pene.

Semine igitur ita elaborato & asservato, turgente vel qualitate pruriente, exitus fit per canalem, qui vocatur instrumentum eiaculatorium vel mentula, virga, coles, gracè κωνδός vel penis, qui viro proprium est.

Estq;

1. Estq; penis corpus, in maribus pendulum, oblongum undiquaq; fistulosum ad semen excernendum aptissimum.

2. Ex ossibus autem pubis superioribus praesertim enascitur non aliter quam alia ligamenta, tum propter substantiam, tum quia ad ipsius actionem sic erat melius, ut rectum ac stabile totum pudendū servaretur à corpore stabili exortum.

3. Et certè non ulla substantia in corpore huic similis. Oportet enim hoc corpus modo laxum modo tensum humidūq; fieri, ut per id semen in loculos muliebres eijci possit. Spōgiosa itaq; facta est, ut ab incalēcente spiritu inflari, & turgescere possit. Hic autem spiritus partim ab arterijs, partim in hoc corpore ingenit⁹ existere creditur.

4. In parte penis inferiore meatus est, qui & urinae, & semini cōmunis. Non v. ossēū quid est, veluti in vulpe, lupo, cane, & c. alias n. semp̄ erectū prominere, nec nervea pars, sed carnosā, cui ex utraq; parte adherent muscoli, ut meat⁹ ceu manib⁹ tractus ultro citroq; dilatetur, ita ut rigidum, & in flexile totum maneat pudendum.

5. Musculorum quatuor sunt, duo laterales magnam penis partem componentes ab interno ischij tubere procedunt, moxq; ab ortu dilatantur sed gracilescunt. 2. Duo inferiores à musculis ani oriuntur, ductūq; urinarium comitantur, per peritonaei longitudinem quousq; penem subeant. adeò verò hi duo muscoli arctè coherent, ut unum videantur, forma triangulari. Hi muscoli meatum urinae & semini communem, coitus tempore diducunt, & dilatant, ut semen uno impetu in agrum natura excernatur, quin & eodem illo tempore rigidum sic penem continent, ut in neutram partem inclinet.

6. Extrinsecus, par & venarum, & arteriarū in penem ex vasibus per crura distributis descendit nec non exigui nervorum surculi, quos sacra medulla suppeditat, nutritionis caloris, & sensus causa.

7. Summitas penis pars carnosā Ἐλάωος gracè latinis Glās dicitur, q̄ corona modo circulo cingitur & mollis est, ne uterū ledat, acuta aliquo modo, ut uteri orificio se meli⁹ accommodet; exquisiti sen-

sus, est pruritus causa, ut fiat seminis ejaculatio commodior. Praeputio donatur, & quo tegi & retegipossit. Membrana, vel vinculo freno appellato, in inferiore parte cum summa glande ligatur, quod & seminis profusionem causat, dum per canalem, motum (ut vult Bauhinus) & calorem prostratis semen continentibus communicat, saepe enim libidine turgente levissima eius perfrictione semen effunditur. In medio glandis foramen est ad excretionem seminis & urinae, quod quibusdam Urethra ab usu nuncupatur. Usus penis est semen in uterum effundere, & urinae excretioni inservire.

De Accidentibus genitalium

Virorum.

De Testibus.

1. *Situs horum satis patet.*
2. *Forma ovalis, magnitudo in omnibus individuis non eadem, sinister tamen plerumq; grandior dextro.*
3. *Colore albicant, idq; magis interiore parte.*

Quibus vero semen & testes flavescunt vitio aliquo tenentur. Quod attinet ad testium temperamentum, licet in eo dissentiant auctores, videtur tamen esse humidum & calidum, non ex influente tantum sed ex innota temperatura, quam ex elementis contraxere. Interim sciendum omnes testes non esse semper eiusdem temperamenti, sed saepissime nonnullos respectu aliorum frigidos esse. Ideoq; quibus testes sunt calidiores prompti sunt ad venerem, pudenda & vicina loca valde pilosa gerunt, testesq; praeterea crassiores & solidiores habent. Quibus contra frigent, tardi sunt hi ad venerem, nec multam generant prolem, eamq; foemineam potius quam masculam, glabris ferè sunt pudendis, & testibus parvis mollibus & compressis,

De

De Pene.

1. *Penis situs nulli non cognitus est, sedem enim invenit ad radices ossis pubis, ad coitionis commoditatem anterus ipsius medio adhærens, & extra corpus pendens.*

2. *Figura huius oblonga rotunda intus mediocri ductu excavata.*

3. *Magnitudo tanta, quantam uterus requirit, non autem omnium individuorum eadem est magnitudo, cum alter altero sit longè mentulatio, ut experientia testatur.*

4. *Temperamento est frigidus & sicco, ut ex constructione huius satis patet, &c.*

Figura hæc
Ventrem inferiorem à
membranis intestinis, &
ventriculo inanitum ex-
hibet, & pleraq; vasa hu-
ius ventris proponit.

A. A. *Septi transversi por-
tio peritoneo succincta
atq; unâ cum costis ali-
quot sursum reflexa.*

B. B. *Cava jecoris sedes.*

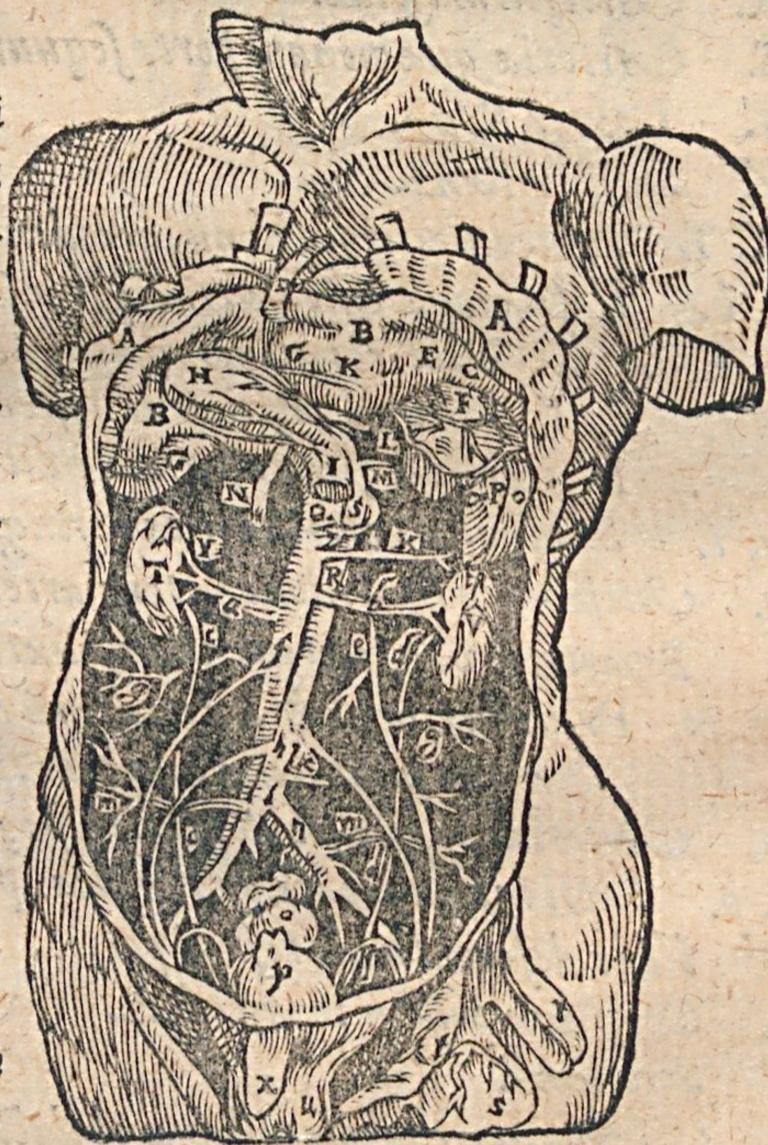
C. *Iecoris ligamentum.*

D. D. *Vena umbilicalis.*

E. F. *Sinus jecoris E, sto-
macho F. cedens.*

G. G. *Lineæ, impressiones,
tuberaq; in jecoris ca-
vo ubi partem venam
promit conspicua.*

H. *Bilis vesicula.*

B 3

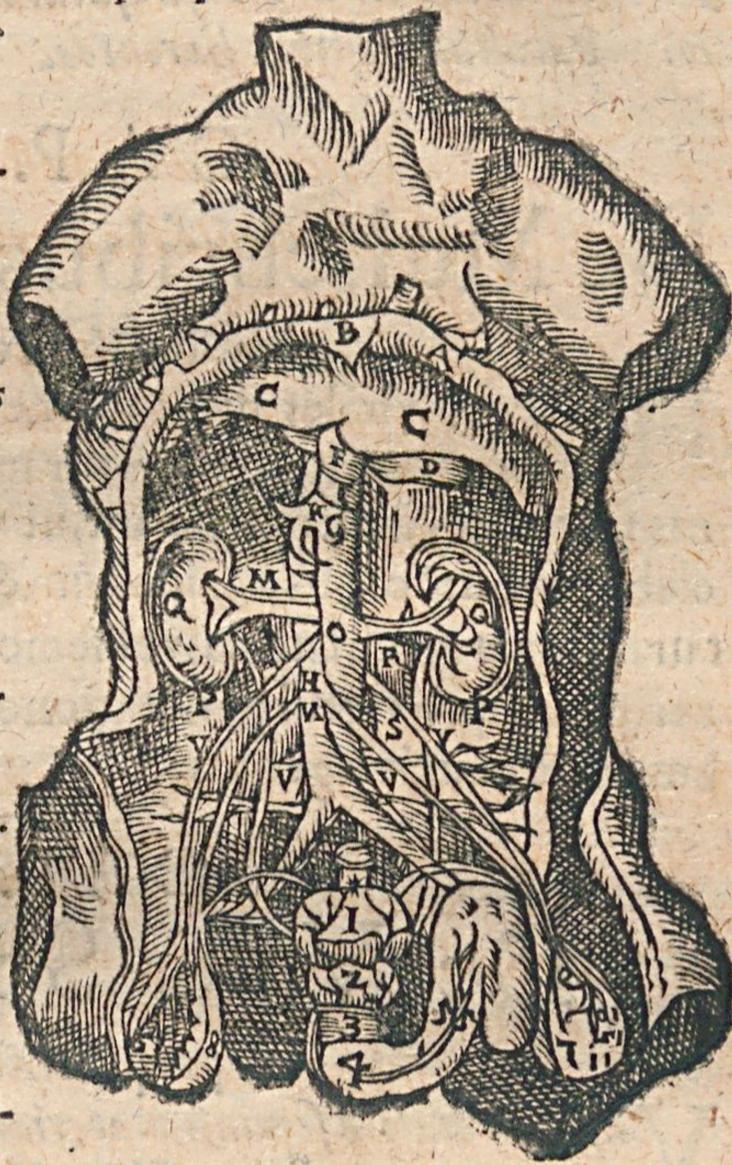
H. Bilis

- I. Porta Caudex hic abscissus. Sed, 1. quoq; duas indicat venu-
las bilis vesicula exporrectas.
- K, Iecoris nervus ab illis propagatus, qui elatiori ventriculi im-
plicatur orificio.
- L. Arteria }
M. Nervus } Iecori & bilis vesicula communis.
- N. Meatus bilis vesicula hic abtruncatus visitur, qui ad inte-
stina pertinet.
- O. Lienis anterior & cava regio.
- P. Lienis linea cui vasa ipsius implantantur.
- Q. Vena cava.
- R. Arteria magna.
- S. Arteria qua venam porta sequuntur abscissa.
- T. Dexter Ren.
- V. Sinister Ren.
- X. Y. Tunicam utring; Venis, accedens vena.
- a. b. Vasa emulgentia utriusq; renis.
- c. c. d. d. Ureteres ab utroq; rene ad vesicam ducti.
- e. f. Seminales vena utring; ad testem tensa.
- g. g. Peritoneo derivati surculi à dictis venis.
- h. i. Seminales arteria testes utring; petentes.
- k. Mesenterij humiliora petens arteria.
- l. Bipartitio vasorum maiorum juxta os sacrum.
- m. m. Præcipua vena & arteria carū qua geniculatim à magnis
vasis lumborum carnibus ipsiq; peritoneo offeruntur.
- n. Arteria magna soboles sacri ossis foramina accedentes.
- o. p. Recti intestini pars o. & vesica. p.
- q. Vasis deferentis hinc reflexi portio.
- r. Cutis qua penem investiebat.
- s. Scrotum.
- t. Membrana carnosata testibus obducta.
- u. Tunica teste cum ipsius vasis involvens.
- x. Denudati penis portio.

Hæc

Hæc Figura Ventrem inferiorem cum osse pubis diducto,
 quo vasa generationi inservientia claritus
 conspiciantur, proponit.

- A. A. Peritonæi & septi pars
 cum costis disruptis.
 B. Præcipuū jecoris ligamentū.
 C. C. Jecoris gibba.
 D. Cava jecoris sedes.
 E. Ligamentū jecoris sinistrū.
 F. Portæ vena cum multis
 vasis abscissa.
 G. Cava vena truncus.
 H. Truncus arteria magna.
 I. Vena adiposa.
 K. Radices arteriarum inte-
 stinis exporrectarum.
 M. Vena & arteria emulgētes.
 N. O. Vasa spermatica.
 P. P. Tunica ab utrisq; reni-
 bus divulsa.
 Q. Q. Renes.
 R. S. T. T. Vena spermatica sini-
 stra, & venarum cum arte-
 rijs connexio.
 V. V. Arteria spermatica.
 X. X. Vasa ejaculatoria.
 Y. Y. Ureteres utring; à renibus ad vesicam ducti.
 1. Vesica urinaria.
 2. Prostatæ, in collo vesicæ sita.
 3. Musculus sphincter.
 4. Vena pudenda.
 5. 5. Ligamenta cava penis.

6. 7. Dna

6. 7. *Dua testium tunica.*
 8. 8. *Parastata.*
 9. *Quomodo extant vasa ejaculatoria.*
 10. *Parastata testibus haerentes.*

C A P. II.

De Muliebribus partibus generationi inservientibus.

HActenus viriles partes generationi inservientes examinavimus, nunc sequuntur muliebres, quarum alia seminis materiam à toto deferunt, ut vasa spermatica, vel semen elaborant, ut corpus varicosum & testes, vel semen ejaculantur, ut vasa ejaculatoria, vel semen tam virile quam muliebri, recipiunt pro foetui generatione, ut uterus: de quibus omnibus nunc paucis agemus.

C A P. I.

De Vasis Spermaticis

præparantibus.

Vasa spermatica seminis materiam à toto deferentia & præparantia quatuor sunt 1. Venæ duæ: Venarum dextra à trunco descendens cavæ; Sinistra ab emulgente ortum ducit: 2. Duæ arteriæ. 1. à trunco magno sub emulgente prope os sacrum, quæ spiritum deferunt exoriuntur. Horum vasorum in sexu fæmineo idem est ortus cum viris, nisi quod obliquè vasa per ilia ad testes juxta latera magis ferantur membranis pinguidioribus involuta, magis fluxuosa & breviora, quæ non integra testiculis inseruntur, verum ubi jam hos propius accesserint in duos finduntur ramos, quorum unus totum vulvæ corpus intercurrit per membranam pinguem eò delatus, alter anfractuosis testibus nascitur, ubi arteria

via & vena in meatum semen deferentem cessant, qui laxis quibusdam per pinguedinem anfractibus in matricis apices ingreditur, ut pars uteri elatior & fœtus etiam in utero sanguine laudabili nutriatur, per quæ vasa menstrui etiam portio in non gravidis mulieribus expurgatur. Ast in viris tota in Epididymidas absumitur.

CAP. II. De Testibus.

Testes quid sint, supra diximus, & his etiam mulieres non care-
re extra controversiam est. Uteri enim fundo ab utraq; parte
ex mediocri intervallo sunt appositæ, ad quos vasa seminaria, ut in
viris demittuntur, genitumq; in testiculis semen per deferentia
vasa gyris quibusdam intorta in fundum uteri derivatur. Substan-
tia tamen, structura, & accidentibus quibusdam, à marium testi-
bus differunt, ut figura, situ, magnitudine, temperamento. 1. Sub-
stantia differunt, quia humidiores. 2. Structura, quia unicam habent
tunicam, non quatuor ut virorum testes. 3. Figura quia non ro-
tundi, sed lati & depressi sunt, superficie externa inæquali, ac si plu-
res exigua glandula jungerentur. 4. Situ, quia in lumborum muscu-
lis insident, & non propendent ut in viris, sed abdomini includuntur
& quidē ideò, ut essent calidiores & magis fœcundi. 5. Magnitudi-
ne quia minores. 6. Temperamento quia frigidiores, unde feminarum
semen humidius & aquosius est, fortassis hunc in finem (ut putant
Anatom.) ut ex illo tenuiori tanquam ex aqua & masculo crassiori
tanquam ex farina fiat veluti decens pasta in utero fermentanda ad
prolem suscipiendam, quod certè non incredibile. Tertium usus est semen
fœcundum reddere, ut Gal. 14. us. part. 11. docet, & licet sint non-
nulli, qui negare mulieres semen habere audent; Tamen experien-
tia testatur in dissectione testium muliebrium apparere humorem
album, id est, semen. Fallopius dicit se tantum in vasis exportan-
tibus

C

tibus

tibus invenisse semen. Sed quaritur, an semen muliebri habeat rationem causæ efficientis vel materiæ: Aristot. inquit tantum, habere rationem materiæ, Gal. autem dicit in utroq; semine esse utrumq; principium, id est, vim agendi & patiendi. Quia fœtus inquit etiam sæpè matri similis est & non patri tantum: sed omne agens agit assimilando sibi. Obijcit rursus Arist. Gal. si semē muliebri habet vim agendi, tunc fœmina potest sola gignere per se. R. Gal. etiam si semen Muliebri habeat in se actionem, tamen acquirit actū perfectiorem à semine virili. Nā quemadmodū calor implantatus non agit solus nisi juvetur à calore influente ita oportet ut coniungantur ista duo semina viri & mulieris, nō tantū ut materia sed & ut agens, potior tamen vis in agendo est in semine virili.

C A P. III.

De Vasis semen deferentibus

seu ejaculatorijs.

1. Vasa semen deferentia, alij; ut Laur. & à Castro. à preparantibus; alij ut Pineus à testibus oriri volunt, nervea, candida, per uteri ligamentum feruntur circa testes, lata, ampla & membranosa sunt intra testes & uterum, magis flexuosa & rugosa, quàm in viris quia in viris via vasorum satis longa, in fœminis vero brevior est. Ut autem via brevit as compensaretur natura in fœminis vasa deferentia pluribus gyris & anfractibus ornavit.

2. Hæc vasa circa testes ampla sunt, dum ab ijs secedunt angustiora redduntur, & ad uteri latera feruntur. Utrinq; dividuntur in duas partes: prima pars superior in lateris cornu medium implantatur, per quod semen in coitu in non gravida in uteri capacitatem effunditur, pars ad cervicem uteri fertur, ubi gravide mulieres semen in coitu per hanc viam effundunt, Hip. 5. aph. 51. Gale. 14. usu part. 3. 15. usu par. 7. & de cissect. vul. 7.

Le

De Utero.

Uterus dicitur ab utre, quia cavus est & uteris modo, foetum continens, impleatur, & distendatur. Hipp. γονη Gal. l. de usu part. modo μήτρα modo υστερα dicitur: vel secundum alios totus uterus υστερα appellatur. μήτρα vero ipsa cavitas.

Est itaq; uterus veluti campus, & hortus feracissimus excipiendo virili & muliebri femini ad sobolis propagatione comparatus.

1. Substantia huius membranea est, ut claudi & dilatari & cogi possit, unde fibris seu fillis praedita est rectis & obliquis.

2. Constat etiam duabus tunicis, tot venis, totidemq; arterijs. Tunicarum una communis à peritoneo oritur: altera de essentia uteri tunica, crassitie, & secundum aetatem & conceptum variat. Aetate prima exigua & tenuis est, ei qua uterus gessit crassior: qua saepe crassissima. Venarum una à spermatico, altera ab Hypogastrico ramo derivatur, illa minor & descendit; Hae amplior & ascendit; harum venarum surculi coeunt, & communionem quandam habent, ut in gravidis, vel quibus fluunt aut fluxuri sunt menses apparet. Surculi spermatici rami, substantiam uteri irrigant; Hypogastricorum vero ramulorum quidam ad internam uteri tunicam & cervicis faciem descendunt, quorum oscula ut τοῦ ληδῶν seu acetabula nominantur, per qua foetus in utero nutritur: quidam in externam uteri cervicem proferuntur per quos gravidis & virginibus menstruum aliquantum erumpit.

3. Arterias quoq; utring; duas habet spermaticam sc. & hypogastricam que venas comitantur, quarum oscula e par uterinum subeunt, eò sanguinem & spiritum vitalem foetus gratia in gravidis deferentes.

4. Habet & nervos exiles plures retis modo inter se implicitos partim à sexta conjugatione, partim à medulla lumborum &

ossis sacri eo descendentes, ut uterus sentiat, moveatur, & in coitu voluptatem percipiat. Unde mira uteri & cerebri praesertim postici sympathia, imo uterus toti corpori venis, epati, arterijs, cordi, nervis, sexta conjugationi nervorū & spinali medulla connectitur, itē per villos multos cum intestino recto, vesicae parte anteriore, ossi pubis; posteriore vero ossi sacro, ilio & lateribus undiquaq; ijs quae ab osse sacro, & coxis cernuntur alligatur, nec non per vincula quatuor duo superiora, duo inferiora, nequaquam laxa ut moveri & distendi facile possit.

5. Praeterea musculos Vesalius utero tribuit duos utrinq; lateribus fundi annexos, quorum beneficio uterus & testes non nihil sursum moventur, dum mulieres Illia contrahunt, & iterum profundius quasi in peritonaei cavitationem allicere student.

6. Oriuntur hi musculi ex membranis peritonaei, quae vasa adducunt ad fundum uteri & testes succitant exterioremq; tandem uteri tunicam procreant & ex carneis fibris, quibus membrana illa circa uteri fundum intexuntur, fiunt. Eadem membrana sine tamen fibris carneis secundum cervicis uteri latera excurrunt, & uterum laxè peritonaeo alligant.

7. Musculos illos Vesalius aliquando opinatus est cornua esse matricis, quae sunt appendices à lateribus fundi uteri.

8. Usus horum musculorum est attrahere & retinere semen, & deinde foetum expellere. Ceteri motus uteri ut ascensus, descensus, prolapsus, aut exitus, contorsio in latus; utero natè quorundam accidunt à causis vel internis vel externis, quando nim. humor aut vapor aut odor aliquis ipsi utero molestus est, vel membranae quibus nexus est laxiores aut breviores fiunt, quam par est: vel cum externa quadam violentia de sede sua depellitur. Sed de his suo loco plura.

9. Praeterea uterus totus quatenus pars dissimilariis dividi potest, in 4. partes in fundum, os seu orificium, cervicem seu collum, pudendum seu orificium colli.

10. Fundus

10. *Fundus est pars uteri in qua foetus ex semine concepto, generatur, alitur, vivit, augetur, & conservatur. Pars huius exterior brevis, equalis & veluti aqueo humore oblitus: Interior rugosa est, ut scrotum.*

11. *In hoc una est cavitas, contra illos qui plures defendunt, divisa in duas partes seu sinus mamillarum numero respondentes, nullo septo interposito, sed linea mediata, dextrum (quæ masculis) & sinistrum (quem foemellis attribuunt) in unam desidentes angustiam, quam cervicem uteri nominant.*

12. *Ad latera verò fundi emicant processus duo, quos cornua vulgus vocat, propter vasa ejaculatoria, quæ in his reperiuntur, & primus Diocles κεραιας, διπλῆς κέραιας & quod cornuum recens rumpentium speciem referant, appellavit Laur. lib. 7. c. 12.*

13. *Secunda pars uteri est ingressus in fundum uteri Hipp. σόμα τῆς ὑστέρας vel τῆς μήτρας os uteri, Galenus internum orificium nominat, per quod menses evacuantur, semen virile concipit, & foetum in lucem educit, habet acutum sensum, unde in coitu debiscit ad venerem, vel ad summum huius appetitum & desiderium: Et ubi conceperit mulier connivet, adeò ut nè minimum quidem ab internis foras relaxet, aut foris intro accipiat: In partu verò plurimum distenditur, ut foetus in lucem edi possit. Præterea notandum ex Vesalio quod substantia, os uteri efformans diu ante partum incrassescat, aucta quoque veluti reduplicetur ac multis profundis rugis ornatur, & ipsum denique orificium sensim dehiscens in sui medio viscidum quoddam corpus oblongum & crassum instar Smegmatis contineat, idque à natura ad id factum ut in partu satis oportune extendi valdeque capax possit edere foetum.*

14. *Tertia pars est cervix uteri, in quam mentula immititur, quam Galen. communiter 14. usu part. 3. ἀρχὴ τῆς μήτρας nonnunquam ut 15. de usu part. 3. τράχυλον, id est, collum vocat, cui & σόμαχ 14. us. part. 4. dicitur, At Aristoteles lib. 3. de hist. 1. μήτρα, καυλὸς καὶ σόμα τῆς ὑστέρας, id est, matrix, cervix &*

ostium uteri dicitur. Hac parte intelligimus totum id, quod ab ore interno ad pudendum, & vulvam usq; protenditur, unde ob id pudendum dictum est.

15. Longitudinem huius aiunt in mulieribus etate profectis quatuor fere digitorum mensurâ protendi, in coitu tamen & partu brevius effici, cervice nimirum extorsum urgente in cuius medio membranulam nonnulli ponunt, quam in virginibus primo concubitu profuso sanguine dirumpi arbitrati sunt, unde vulvâ vocant & cantum hymenaeum, quem olim ante conclave ubi primum conjuges congredebantur canebant: Verum potius cervicis latera non venerem expertis duntaxat conglutinata, quasi connivent, quae vi in prima concubitu divelluntur absq; se invicem haud sine dolore & quandoq; cum sanguine. Sed de hac questione consulite Severini Pinai Regij Chirurghi Medici libellum doctoris. de notis virginitatis, in quo diligentissimè hac pertractatur.

16. Ultima pars pudendum est muliebre, vel externum orificium cervicis uteri. Ideoq; est ea pars uteri, in quam cervix uteri desinit, circa quam partem plurimae partes citra dissectionem conspiciuntur, ut in extremo uteri externa conspiciuntur carunculae nonnullae, quae à frigore & injurijs externis matricem defendunt. Mox in apice inter rugas carnosas apparet κλιτορίς Graecis dicitur ab obsceno verbo κληροζευ, Columb. dulce do amoris, Laur. mentula seu penis foemineus vocatur.

17. Constat ex duobus corporis nervosis spongiosis musculo parvo, & duobus erigentibus ut spiritu affluente extendi, dissipato flaccescere possit. Caput huius cute tenuissima instar praeputij tegitur, habet & foramen sicut glans sive caput mentulae, non tamè pervium. Ideoq; in hoc & magnitudine à virili mentula differt, per eius dorsum vasa feruntur non secus ac per mentulam sive penem viri. Hec particula sive κλιτορίς aliquando ita excrevit, ut mulieres vel ancillae ea sese mutuo fricent, sed absq; seminis perfusione,

stone, attamen cum magna virium deiectione, quas tribades seu fricatrices dicunt, ut habet Martil. in Tribadum historia. Et ego vidi puellam cuius aditōis extra rimam vulva penis parvi instar prae pendebat. Usus huius particulae agnoscimus ut perfricata torpentem facultatem excitet, hinc recte dicitur amoris dulcedo.

Deinde duae membranae latiores & longiores quoque prope foramen ex quo menstruum expurgatur, occurrunt & sunt partim carnosae partim membranosae molles & fungosae. Harum usus est uterum ab aere, vel ab alia injuria externa defendere.

Tandem Labra sequuntur & sunt partes propendentes vulvae exteriores, quae pilis in maturis integuntur, tum ob loci caliditatem, tum vaporum effluxum, & haec partes duae constituunt pudendum muliebre.

De Accidentibus.

1. Testes muliebres siti sunt ad uteri latera utring, unus.
2. Minores sunt virorum testibus & duriores.
3. Forma horum oblonga.

De Utero.

1.

Situs est uterus inter vesicam & rectum intestinum huic forte toti incumbit; vesicam autem juxta umbilicum, ubi fundum ipsius est, magna ex parte sustinet. juxta pudendum, vesica uteri corpus cervice sua excedit; unde verè homo inter stercus & urinam natus esse dicitur.

2. Magnitudo huius pro aetate & corporis constitutione naturali varia est; multò enim minor eius quae peperit, quam praegnantis. Nam post partum semper matrix vesicam excedit. Contra in virginibus aequalis vesica est.

Figur-

Figura toto corpore vesicæ respondet, si apices, quos cornua vocant excipias.

Figura hæc ventrem inferiorem ventriculo & nonnullis membranis inanitum proponit, quò vasa generationis rectius conspiciantur.

A. Mamillarum venæ humeraria propagines.

B. Venæ mamillarum axillaris venæ rami.

C. Corpus mamillæ præcipuum.

D. Glandule ac adeps undecunq; corpori illi glandoso ac C. insignito adstructæ.

E. F. G. H. Peritonæum infra supraq; reflexum.

I. K. Vasa sub osse dependentia.

L. M. N. Iecoris gibba L. Cavaq; M. N. sedes.

O. Venæ portæ caudex, hic simul cum vasis ipsi attentis præsectus.

P. Vena cava.

Q. Arteria magna.

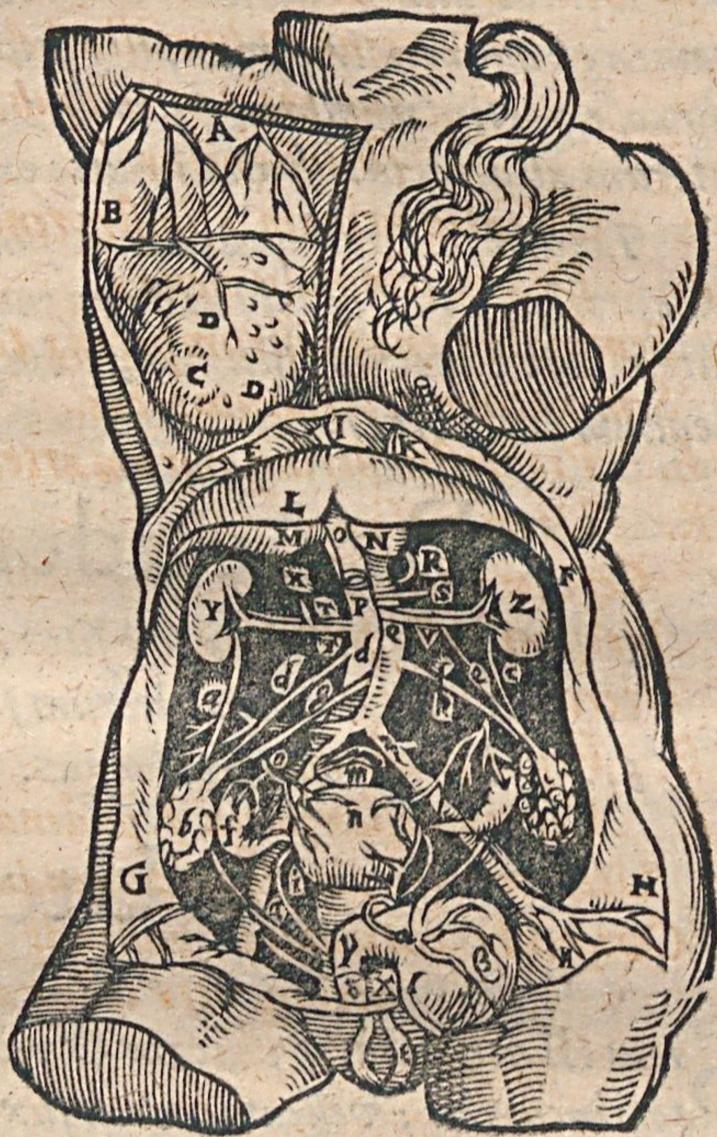
R. Arteriæ venam venam portæ comitantis radices.

S. Principium venæ pinguem sinistri renis tunicam implicantis.

T. Vena ac arteria dextro reni serosum humorem deferentes.

V. Vena ac arteria sinistro reni serosum humorem deferentes.

X. Princi-

X. Principium venæ pinguem dextri renis tunicam adven-
tis.

Y. Dextri renis anterior facies.

Z. Sinistri renis anterior facies.

a. a. b. Meatus à dextro rene urinam in vesicam dedu-
cens, & humilius (A) effractus: portio autem hu-
ius meatus reliqua, ac vesicæ adhuc continua
(b) insignitur.

c. c. Meatus urinam à sinistro rene in vesicam deferens,

d. d. Dextra seminalis vena.

e. Seminalis vena sinistram petens testem.

f. Seminalium arteriarum ortus.

g. h. Progressus utriusque harum arteriarum.

i. K. Uteri vasa.

L. Cervix uteri.

m. Intestini recti portio.

n. Uterus.

o. p. Vesicæ fundum.

q. r. Cervix vesicæ juxta d. pudendo inserta.

s. Uteri cervicis pars supra pudendum.

t. Carunculae cuticulares pudendi in quorum medio rima,
utrinque vero colles apparent.

D

Hæc

Hæc Figura uterum cum suis vasis
exhibet.

- a. b. *Vasa spermatica.*
 c. *Commistio vasorum spermaticorum.*
 d. d. *Surculi vasorum spermaticorum
qui in fundum uteri disseminantur.*
 e. e. *Testes mulieris.*
 f. *Portio intestini recti.*
 g. *Vasa deferentia.*
 h. h. h. *Fœta mulieris uterus.*
 I. I. I. I. *Uterus quadrifariam sectus,
ut facies eius inferior appareat.*
 K. K. *Exterius fœtus involucrem.*
 L. *Carnea moles illi annata.*
 m. *Cervicis uteri pars.*
 n. *Vasa inferiorem partem uteri cervi-
cem & sinum implicantia quorum
origo est, ab ijs ramis, qui utring, ad coxas & crura contem-
dunt.*
 o. *Collum vesicæ.*
 p. *Vesica urinaria.*
 q. *Septinges sive canales urinarij in utrumq, latus abiecti.*
 T. *Os cervicis uteri.*
 I. 2. *Exstantes colliculi eiusdem, juxta quos labiorum modo
margines orificium ambiunt.*

De Involucris.

DE his involucris varie sunt sententia Gal. & Vesal. tria
sunt. Fallop. duo. Laure. in brutis tria: in homine verò duo
inveniri asserit, cuius sententia & nos subscribimus, & dicimus
unum externum, alterum internum esse, illud $\chi\acute{\omega}\rho\iota\omicron\nu$, hoc verò
 $\acute{\alpha}\mu\upsilon\delta\omicron\nu$ dicitur.

$\chi\acute{\omega}\rho\iota\omicron\nu$

Χώριον est universa & valida tunica sive membrana, omni ex parte foetum ambiens, hinc χώριον, fortasse dicitur χώριον aut quod circuli, aut corone instar foetum ambiat, & huic quasi locum det, aut quod foetus sit χώρημα, id est, conceptaculum, aut quod ei χορηγεί id est suppeditet, alimentum, ut pulchre Laurent. disputat. lib. 8. c. 5. Accrescit huic in volucro sive integumento foris quadam eius parte carnosum quid, lienis carnem specie sua referens, quod vasa continet ex utero ad χώριον ducta. Cum enim semini in utero membranula ut pulti refrigerato obducitur, vasa uteri oscula sua, aperiunt, membranamque seminis amplectuntur, atque ita osculis illis nova vasa ex semine accrescunt continuum cum uteri vasis nexum habentia, quae sensim in chorij externa superficie versus Centrum quasi colliguntur, in duas venas, totidemque arterias, ex quibus umbilici fundus necitur. Ut igitur haec vasa parti alicui adhaerere possint, condita est massa illa carnea, quae & simul χώριον utero glutinis modo validissime annectit, atque ita foetus ab ipsis vasis per mediam hanc carnem in utero suspenditur. Nonnulli hanc carnem Epar uterinum nominant; Fallopius placentam appellat; quod rotunda tali specie chorio in utero humano incumbat. Nam in Canino corpore massa illa carnea veluti latior fascia medium χώριον ambit; in vaccino distinctae plures eiusmodi massae reperiuntur.

Quaerquam autem apud Hippo. legitur in libro de natura pueri foetum in utero alimentum per os assumere. Et in libro de carnibus, eundem ex utero matris sugendo alimentum & Spiritum trahere; tamen Anatomici omnes testantur foetum per funiculum, umbilici ali, Spirituque refici. Nam, duae venae quae ad funiculi eius nexum concurrunt una tandem fiunt, quae per foetus Epate eiusdem committitur, ideo matres plus etiam diligunt sobolem quam patres, quia matres plus con-

ferunt fœtui alendo & augendo eum de suo sanguine, & tanquam partem sui corporis propriam magisq; cognatam sobolem magis diligunt.

Due vero arterie secundum vesicæ fundi latera descendentes, supra os pubis aortæ ramis femora petentibus inseruntur, quæ ratione venarum & arteriarum motus & sanguinis etiam ac spiritus cum fœtu per umbilicum fit communicatio. Quemadmodum fœtui etiam respirationem in utero tribuunt, quæ fit per umbilicum (ut placet nonnullis) quando huius beneficio cum alimento Spiritus advehitur in venam cavam, & aortam infantis, unde respiratio. Edito postea fœtu meatus eiusmodi ita concidunt, ut vestigium eorum non appareat.

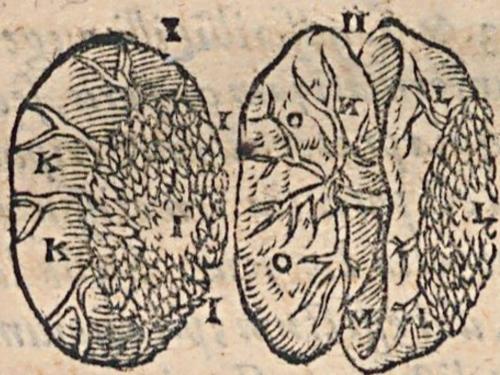
Est & ille funiculus ita laxus & longus nodisq; aliquot distinctus, ut cum fœtus in lucem prodijt, relicto in eo appendice mediocri, præcidi possit & soleat, quæ est ὀμφαλοτομία apud Platonem & præcipua quondam obstetricum ars habita fuit.

Excrescente sic de chorio umbilicæ funiculo occurrit à fœtu & ἔξωθεν meatus, nempe ex fundo vesicæ fœtus, sursum ad eius umbilicum urinæ deducendæ gratia, emissus, qui cæteris umbilicæ vasibus jungitur, donec extra ὑπεροῦν aut secundum involucrem evehatur. Tunc enim extremitas eius in vesicam, quandam desinit quæ inter ὑπεροῦν & ὑποῦν, interiecta urinam fœtus excipit eamq; continet. Cuius tamen (sc. urinæ) parum colligitur quia sanguis, quo fœtus nutriendus est maxima parte à serosa superfluitate purgatus est per renes, & vesicam matris, hæc nonnullis allatoides est, sed inter involucrea non rectè numeratur, cum fœtum non ambiat.

Externum involucrem est membrana fœtum proximè ambiens, mollis, tenuis & pellucida, paucis & exilibus venis & arterijs, sicuti alba oculi tunica intertexta inter fœtum & involucrem colligitur, atq; ne noceat sudoris acrimonia fœtui, lentis illis sordibus cutem fœtus natura obducit, quæ per insensibilem transpirationem alioquin dissipari aut indusijs detergi solent. Unica plerunq; est, et si

etsi in quibusdam gemina reperitur, qui & interiore secum in lu-
 cem afferunt, atq; sic galeati aut vittati nuncupantur, solche Kin-
 der die Hauben mit auff die Welt bringen / ac singulari felicitate
 fortuna esse præ alijs vulgò judicantur. In animalibus quæ plu-
 res edunt fœtus singuli suis peculiaribus integumentis obdu-
 cuntur, quod & in mulieribus fit, quando gemellos non monstrosos
 pariunt.

Hæc Figura ostendit secundas à matrice
 avullas parte postica, fœtumq; illis adhuc
 involutum.

I. Secundina.

K. K. Tunica exterior fœtus, cuius ex-
 timæ parti adhaerescunt secunda.

2.

Involucrum monstrat, quo lotium
 fœtus, toto gestationis tempore
 asservatur.

L. L. Membrana sua involucrum fœtum extrinsecus obvol-
 vens, cuius parte posteriore secundina coalescunt.

M. Pars eius inferior.

N. Vas umbilicale.

O. O. Interius fœtus involucrum & pueror.

3.

Hæc Figura fœtum omnibus suis tunicis liberum itaq; jacen-
 tem exprimit.

P. Q. R. Exterioris involucri externa
 P. internaq; Q. sedes cum carne. R.
 illi adnata.

S. T. Vasorum series juxta T. in unum
 vas collecta.

D3

V.V. Exte-

V. V. Exterior inferioris involucri sedes.

X. X. Interior eiusdem sedes.

Y. Vas umbilicale fœtus umbilico insertum.

Z. Fœtus uti in utero jacet complicatus.

Q V A E S T I O.

Num semen sit animatum ?

De hac quaestione inter Medicos & Philosophos varia sunt sententiæ Gal. lib. de maraf. non solum fatetur animatum, sed & vivū; dicens vivorum tria sunt genera, animalia, plantæ, semina, cum tamen Peripatetici vivum de solis efferant animalibus. Aristoteles verò lib. de gener. anim. c. 3. & 4. adscribit illi vegetabilem animam, & eam non actu instar formati jam corporis, sed in potentia actu propinquissima. Ratio quia præter actum Peripatetici tres potentias agnoscunt. Prima est potentia remotissima, & materialis dicitur, ut infans est potentia Logicus. Secunda actu vicinissima quæ formalis vocatur, ubi effectum, principium adest, ut, quando voluerit Logicus possit disputare. Tertia composita media, ut vir licet non sit Logicus: vir tamen habet potentiã ad orandum. His ita explicatis potentijs, dicimus animam vegetabilem in semine esse in formali potentia & quidem ita, ut citra alterationem propriam, & citra acquisitionem activi principij ubi obtinuerit commodum locum, & materiam operari possit, actu verò quatenus ἀπλῶς consideratur, non operari. Sicuti Logicus dormiens in potentia actu propinquissima est Logicus, is verò qui contemplatur actu Logicus est, & quemadmodum anima est actus primus, nõ secundus, vel quod idem est potentia ad functiones, collata ad actum secundū, id est, ad functiones: ita anima seminis collata ad vegetabilium & animalium jam formarum animas, potentia est, nondum actus primus, qualis est illorum anima actu jam alens & opera vitæ exerrens. Sed de hac quaestione alio tempore plura.

Laus DEO.

LIBRARIIS MEDICIS
Venerabilis
D. O. M. A.
TOMAE KNOLL OCHT
M. A. M. D. C. L. X. V.
Tobias Bohemus
Hippocratis
Tome Knoll Ocht
M. A. M. D. C. L. X. V.

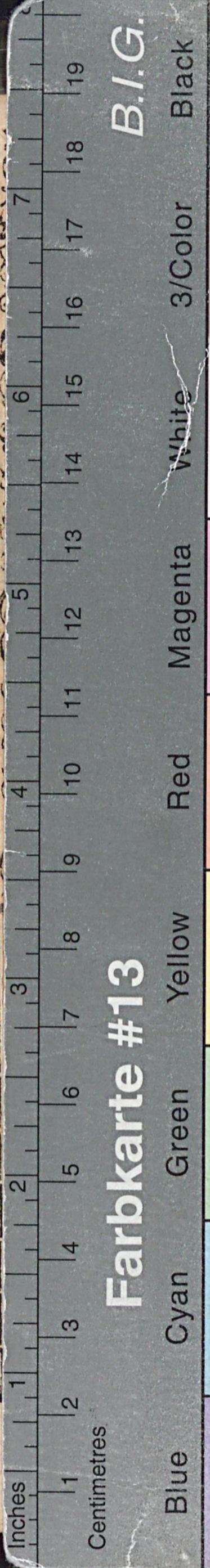

De vi ... **Pr**ime offensione est in videri et geritibus ...
sicut dicitur sicut et ego pro omni omnibus placet ...
iudice quod in velle est si quod multas ... et sal
ut fiant **Capitulum in decimum**

Et itaque meo estu fiat et ego xpi ...
autem vos fuitis quod per mea memoria estis
et sicut tradidi vobis per xpi non tenent
Iohannes autem vos fuit quod omnia vni caput xpi
est caput et mulieris et caput vni xpi ...
Dicitur et omnia autem ipsi et omnia relato capite
dicitur caput suum **D**icitur et mulier omnia a

Et tunc non velle caput dicitur caput suum
Dicitur est enim et subditur **Et** tunc si non
vult et mulier et videtur **Et** tunc supra
vult et mulier et dicitur relato caput suum
Et tunc mulier non debet relata caput suum quia
magis est et gloriandi **D**icitur et gloria
vni **Et** tunc enim vni et muliere si mulier
vni **Et** tunc non est armis vni pro muliere
si mulier et pro vni **Et** tunc debet mulier
sancti huius et sum omnia pro muliere
vni et vni et sine muliere vni
vni vni in vni **Et** tunc sicut vni

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

atomicarum
O VIII.

am in Viris,
ocreationi fa-

us.
A.
SIDIO

BLOCH II,
Med. & Phil.D.

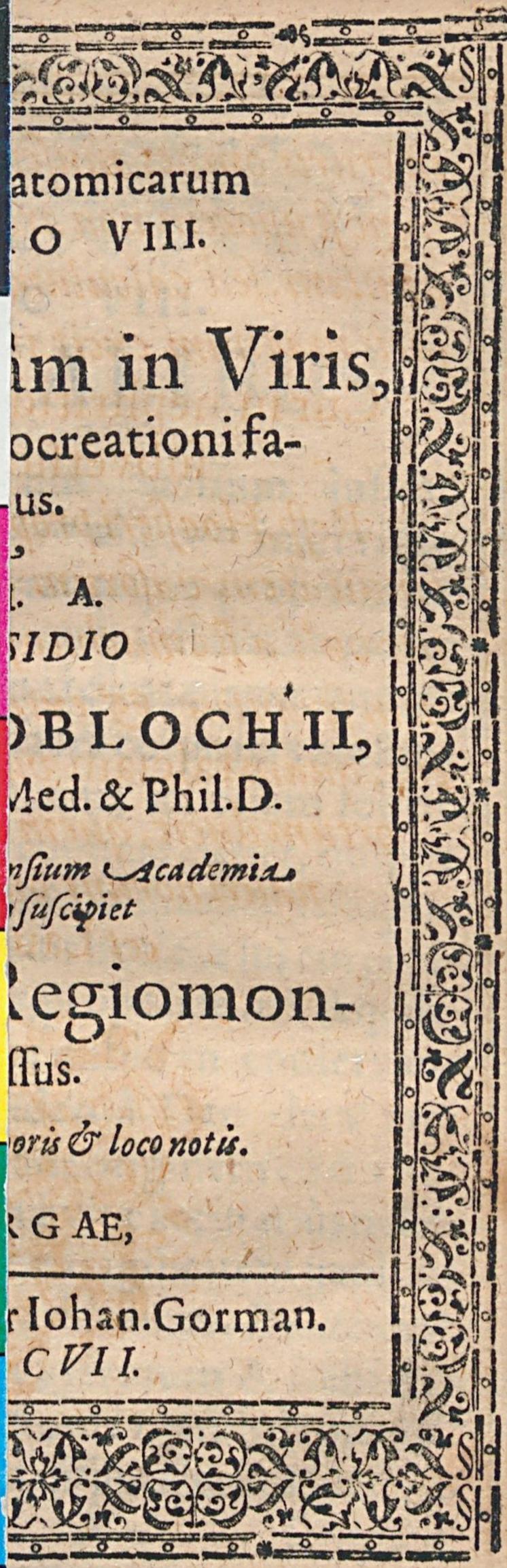
*nsium Academia
suscipiet*

Regiomon-
sus.

oris & loco notis.

R G AE,

r Iohan. Gorman.
CVII.

90

